

GEWEST

GOOI EN VECHTSTREEK

SAMENWERKINGSVERBAND VAN DE GEMEENTEN BLARICUM BUSSUM
HILVERSUM HUIZEN LAREN MUIDEN NAARDEN WEESP WIJDEMEREN

2007100074a

Advies
van de Denktank WWZ:

VERSTERKING REGIONALE AFSTEMMING WONEN, WELZIJN EN ZORG

Status en procedure:

Denktank WWZ eindadvies 15 februari 2007

Dagelijks bestuur gewest 22 februari 2007

Gecombineerd overleg RVC/Madi/GHZ 22 maart 2007

Algemeen bestuur gewest 28 juni 2007

Samenstelling Denktank WWZ:

- B. Hammer (Hilversum)
- A. Gouka (Bussum)
- B. Lüken (Blaricum)
- P. Verdonk (Hilversum)
- J. Tulleken (Huizen)
- J. Bakker (Gewest)
- M. de Groot (GGD)
- A. van Gelder (Wijdmeren)
- W. Hesterman (Muiden)

Inhoudsopgave:

pagina:

Samenvatting 4

Leeswijzer 5

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Inleiding 6

1.2 Bestuursopdracht 7

1.3 Gewenste situatie en de randvoorwaarden 7

1.4 Gevolgde werkwijze 8

Hoofdstuk 2 Aanvullende analyse en uitwerking.

2.1 Aanvullende analyse en uitwerking van de bestuursopdracht 9

2.2 Gewenste en ongewenste ontwikkelingen in de vormgeving 14

2.3 Relevante beleidsthema's op verschillende bestuurlijke agenda's. 14

2.4 Meerwaarde van één integrale WWZ agenda 15

2.5 Ontwikkeling van een bestuurlijke model voor de WWZ met een samenhangende onderliggende werkstructuur 16

2.6 Organisatorische voorwaarden (lokaal en regionaal) om de werkvorm WWZ transparant, efficiënt en effectief te laten functioneren; 18

2.7 Uitwerking bestuurlijk juridische vormgeving 19

2.8 Procedure tot vaststelling 19

Hoofdstuk 3 Toetsing resultaten aan de bestuursopdracht

3.1 Verantwoording 20

3.2 Randvoorwaarden 21

Samenvatting

De Denktank WWZ heeft op basis van een aanvullende inhoudelijke analyse van betrokken werkvelden en een concretisering van de behoefte aan afstemming, een heldere rode draad gevonden voor de toekomstige regionale structuur op het terrein van Wonen, Welzijn en Zorg.

Allereerst wordt in het advies door de Denktank WWZ vastgesteld dat er op veel onderdelen reeds in gewestelijk verband wordt samengewerkt. Met een beperkte herschikking van de agenda's en het samenvoegen van enkele regionale bestuurlijke overleggen RVC, MaDi WMO tot één portefeuillehoudersoverleg WWZ is bestuurlijk het overzicht snel gerealiseerd.

Voor de bestaande onderliggende ambtelijke werkstructuur worden geen ingrijpende veranderingen voorzien anders dan de noodzaak om de coördinatie tussen de verschillende werkvelden te versterken. In de schets van de nieuwe structuur wordt voorzien in een verbindend werkverband WWZ, samengesteld uit de trekkers van de verschillende platforms, werkgroepen en vakberaden.

De Denktank WWZ heeft zich gerealiseerd dat een structuur bedenken op zichzelf geen oplossing biedt. Er moeten in het gezamenlijke programma structurele organisatorische afspraken worden vastgelegd over de kostenverdeling, over de verdeling van de personele inzet en over de materiële inzet.

In het onderhavige werkveld, waarin zich vele nieuwe ontwikkelingen en ervaringen voordoen, adviseert de Denktank WWZ de kennisuitwisseling en coördinatie van de samenwerking op een professionele wijze vorm te geven en te organiseren.

Twee maatregelen worden hiervoor aanbevolen:

1. aanstelling van een WWZ regisseur;
2. ontwikkeling van een virtueel kennisnetwerk (of aansluiting daarop).

De Denktank WWZ benadrukt dat de realisatie van deze maatregelen voorafgaat aan een verdere professionalisering en verdieping van de programmatische samenwerking. Zoals aangegeven in het advies is het hierbij van belang dat een aantal aspecten nog verdere uitwerking behoeft.

De verdeling van bevoegdheden blijkt niet een wezenlijke rol te spelen of van doorslaggevend belang te zijn voor het functioneren van de samenwerking als zodanig. Advies op advies en dubbel werk moet uiteraard voorkomen worden. Dit wordt voorkomen bij een goede kwaliteit van de advisering en het vertrouwen dat de deskundigheid van de betrokken vakgroepen opwekt.

Het vraagstuk rond bevoegdheden dient in de opvatting van de Denktank WWZ dan ook genuanceerd te worden. Bij samenwerking is allereerst van belang om met een professionele programmatische werkwijze zorg te dragen voor het tijdig verkrijgen van de benodigde democratische legitimatie en het bijbehorende draagvlak.

Uit oogpunt van efficiency en bestuurlijke daadkracht opteert de Denktank WWZ voor een tweejaarlijks te actualiseren voortschrijdend uitvoeringsprogramma dat gebaseerd is op de lokale programma's waarin de kaders expliciet door de gemeenteraden zijn vastgelegd.

Gelet op de beperkte ingrepen die door de Denktank WWZ worden voorgesteld, is het mogelijk om te volstaan met een eenvoudige procedure tot vaststelling door de betrokken colleges en raden. Een ontwerpvoorstel aan het gewestbestuur kan in het voorliggende schema ten tijde van de lokale voorbereiding en behandeling van de gewestbegroting aan de gemeentebesturen worden voorgelegd.

Leeswijzer:

In het eerste hoofdstuk volgt na een algemene inleiding de oorspronkelijke weergave van de bestuursopdracht, de daarmee gewenste situatie, de randvoorwaarden waaraan moet worden voldaan en een overzicht van de gevolgde werkwijze.

In de eerste paragraaf van het tweede hoofdstuk treft u de kern aan van het onderzoek aan in de vorm van een nadere inhoudelijke analyse. De conclusies van paragraaf 2.1 zijn leidend voor de verdere uitwerking en het advies over de vormgeving.

In de paragrafen die daarop volgen worden de gewenste en ongewenste ontwikkelingen benoemd en worden de verschillende bestuurlijke agenda's op inhoudelijke samenhang getoetst. De voordelen van één integrale agenda WWZ worden nader belicht.

In paragraaf 2.5 wordt een schets gemaakt van de bijbehorende werkstructuur.

In paragraaf 2.6 worden de organisatorische voorwaarden gerangschikt met een indicatie van de kosten om de werkstructuur de gewenste continuïteit te bieden. Nadere detailuitwerking zal op de aangegeven onderdelen in een later stadium kunnen plaatsvinden

In paragraaf 2.7 wordt aangegeven de meest eenvoudige wijze van realisatie. Hiervoor wordt aanbevolen om gebruik te maken van de bestaande gewestelijke structuur.

Hoofdstuk 2 wordt afgesloten met een advies over de besluitvormingsprocedure.

In het derde hoofdstuk wordt de uitwerking getoetst aan de oorspronkelijke bestuursopdracht en de daarbij vooraf vastgestelde voorwaarden.

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Inleiding

De bestuursopdracht, die op 5 oktober 2006 is gegeven aan de Denktank WWZ, geeft de behoefte aan om te komen tot een intensievere afstemming tussen de beleidsterreinen Wonen, Welzijn en Zorg (WWZ). Door de decentralisatie die het Rijk nastreeft hebben gemeenten meer verantwoordelijkheid en dragen meer risico. Door de aard van de vraagstukken, de beleidsontwikkeling die nog nodig is en o.a. de schaal waarop instellingen opereren, is het belang aanwezig om in regionaal verband gezamenlijk op te trekken en regie te voeren.

De samenwerking tussen de gemeenten in het gewest is op de uiteenlopende beleidsterreinen effectief en succesvol. In dit verband kan ondermeer worden vermeld de integratie van Jeugdgezondheidszorg en de samenwerking bij de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Ook op de overige betrokken werkterreinen zoals volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en verkeer en vervoer, loopt de samenwerking en afstemming goed. De tijd dat samenwerking in deze regio werd gekarakteriseerd: van buiten kijkend "ze nemen hun naam wel erg letterlijk "of binnenin kijkend "we heten niet voor niets..." ligt enige tijd achter ons. De Denktank WWZ stelt vast dat dit beeld van gewestelijke samenwerking - voor zover dit nog bestaat - nuancering verdient.

Een kentering op het onderhavige werkterrein deed zich al voor bij de uitvoering van de Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG). Onze gewestgemeenten ontdekten toen dat we alleen eendrachtig samenwerkend, het Regionaal Indicatie Orgaan tot aanpassingen konden brengen en met het Centrum voor Indicatiestelling Zorg (CIZ) tot goede afspraken konden komen. Daarnaast loont samenwerking bij het opstellen van verordeningen en bij het Europees aanbesteden.

Feitelijk kwamen alle gemeenten tot de ontdekking dat we niet langer in staat waren om dergelijke grote operaties zelfstandig goed, tegen acceptabele kosten, uit te voeren. En daar waar dat wel het geval kon zijn (Hilversum) samenwerking geboden was daar de partners, variërend van woningbouwvereniging tot zorgverlener, zich ondertussen regionaal georganiseerd hadden. Al deze ervaringen, alsmede de al reeds langjarige goede samenwerking binnen het wethoudersoverleg Maatschappelijke Dienstverlening (MaDi), hebben geleid tot de wel zeer harmonieuze gewestelijke samenwerking bij de WMO. Een samenwerking die, in ieder geval provinciaal en wellicht landelijk de aandacht trekt.

De voorgaande opsomming van factoren die tot de regionale samenwerking op WMO gebied hebben geleid kunnen daar geen verklaring voor zijn. Die verklaren slechts dat in dit geval opschaling leidt tot het incasseren van schaalvoordelen door de partners. Voor de verklaring van het zo waarneembare enthousiaste, boven andere samenwerkingsverbanden uitstijgende "meerwaarde", schiet het tekort.

Er is dus meer aan de hand. Volgens de Denktank Wonen Welzijn Zorg komt dat omdat juist bij de WMO niet alleen de kleine gemeente iets heeft aan de grotere, maar dit omgekeerd ook het geval is. Een nieuwe woonvorm in Muiderberg kan anderen, groot en klein, veel nieuwe inzichten opleveren. De cliëntenraad in Weesp steekt anders in elkaar als het Bussums Beraad. Het loket van Hilversum en de wijze van overleg zullen verschillen van het loket in Blaricum. Hoe te komen tot woningverbetering/renovatie moet weer ontdekt worden. Al deze verschillende initiatieven zijn waardevol en leerzaam voor de anderen.

Juist regionale en gewestelijke samenwerking zorgt ervoor dat we van elkaar kunnen leren en daardoor elkaar gaan respecteren. Het zorgt ervoor dat regionale voorzetten hun lokale vertaling kunnen krijgen, net zo goed als lokale initiatieven kunnen leiden tot regionale verschillen.

Voor de basis van samenwerking en het daarvoor benodigde draagvlak binnen de colleges en gemeenteraden, wordt als uitgangspunt gehanteerd: Wat regionaal kan "moet" en wat lokaal moet "kan". Een kaderstellende rol is hierbij weggelegd voor de gemeenteraden.

1.2 Bestuursopdracht

Aan de Denktank WWZ is de opdracht gegeven te komen tot nadere voorstellen over:

“De inhoud en de vormgeving van een nieuwe structuur met hierin nader uitgewerkt:

- a. De inhoud van de daartoe aan te wijzen regionale taken, de daarvoor minimaal benodigde bevoegdheden en wijze van overdracht van deze taken en bevoegdheden in nauwe samenhang met de lokale taakstellingen;*
- b. De wijze waarop deze taken regionaal georganiseerd worden zowel in de sfeer van beleidsontwikkeling en vaststelling als in de sfeer van beleidsuitvoering;*
- c. De wijze waarop personele inzet en capaciteit gewaarborgd worden, de planvorming, de wijze van verdeling van de financiële lasten voor de instandhouding;*
- d. De communicatie en besluitvormingslijnen in de formele structuur waarvoor wordt gekozen.*

Het onderzoek richt zich hierbij op de meest effectieve variant en - voorzover dit niet samenvalt - maximaal een tweede (groei-)variant waarvoor in dit stadium het grootste draagvlak aanwezig is.

Het onderzoeksresultaat biedt deze regio de meest geschikte ambtelijke en bestuurlijke werkvorm die leidt tot een professionele, effectieve en integrale aanpak van Wonen Welzijn en Zorg. De werkvorm heeft aantoonbaar meerwaarde en biedt de benodigde continuïteit in de samenwerking.

In het eindvoorstel wordt uitgewerkt de verdere procedure, de planning en de achtereenvolgende activiteiten die leiden tot realisatie en implementatie van de nieuwe structuur.

1.3 Gewenste situatie en de randvoorwaarden

In de bestuursopdracht worden de gewenste situatie en de randvoorwaarden als volgt weergegeven:

In de gewenste situatie:

- is vastgesteld welke onderdelen van de prestatievelden WMO op lokaal niveau en op regioniveau in een gemeenschappelijke regeling ontwikkeld en uitgevoerd worden;*
- is duidelijk op welke integrale werkwijze voor Wonen, Welzijn en Zorg voldoende bestuurlijke slagkracht gerealiseerd is;*
- is een nieuwe organisatorische opzet en een hieraan gekoppelde financiële verantwoordelijkheid tot structurele instandhouding regionaal vastgesteld.*

Bij het realiseren van de gewenste situatie zijn de volgende randvoorwaarden van belang:

- De nieuwe situatie geeft duidelijkheid over de vraag op welke aandachtsvelden van Wonen in de RVC om intensiever afstemming wordt gevraagd en voor welke aandachtsvelden dit niet noodzakelijk of wenselijk zal zijn.*
- De nieuwe situatie doet recht aan de complexiteit en de daartoe specifieke vereiste aandacht, die het beleidsterrein preventie jeugdzorg vraagt.*
- De nieuwe situatie biedt waarborgen voor een goede afstemming en bundeling van afspraken tussen gemeenten en betrokken maatschappelijke organisaties zoals de woningcorporaties, de zorg en welzijnsinstellingen en de zorgverzekeraars c.a.*
- De nieuwe situatie heeft voldoende draagvlak bij de betrokken gewestgemeenten om succesvol ingevoerd te kunnen worden.*

1.4 Gevolgde werkwijze

De Denktank WWZ heeft in paragrafen van hoofdstuk 2 van “inhoud naar vorm” de volgende aspecten achtereenvolgend uitgewerkt:

1. Aanvullende analyse en uitwerking van de bestuursopdracht;
2. Verkenning van gewenste en ongewenste ontwikkelingen in de verdere vormgeving;
3. Inventarisatie van de relevante prestatievelden en beleidsthema's WWZ op de verschillende bestuurlijke agenda's;
4. Onderbouwing van de meerwaarde van overheveling van onderdelen naar één integrale WWZ agenda en het effect op de bestuurlijke agenda van herkomst;
5. Ontwikkeling van een bestuurlijke model voor de WWZ met een samenhangende onderliggende werkstructuur;
6. Uitwerking van de organisatorische voorwaarden (lokaal en regionaal) om de werkvorm WWZ transparant, efficiënt en effectief te laten functioneren;
7. Bestuurlijk juridische vormgeving van het regionaal werkverband WWZ;
8. Uitwerking van de procedure tot vaststelling inclusief een overzicht van de hierbij betrokken advies- en bestuursorganen.

Hoofdstuk 2 Aanvullende analyse en uitwerking bestuursopdracht.

2.1 Aanvullende analyse

In deze paragraaf wordt de voorlopige analyse uit de bestuursopdracht samengevat en aangevuld met de analyse die is uitgevoerd door de Denktank WWZ. De analyse wordt in deze paragraaf afgerond met een aantal richtinggevendende conclusies die van belang zijn voor de vormgeving van de samenwerking en de werkstructuur WWZ.

- *Regionale samenwerking met voldoende bestuurskracht:*

In de bestuursopdracht wordt gesignaleerd dat behoefte bestaat aan regionale samenwerking waarbij voldoende bestuurskracht wordt ontwikkeld. Het gaat daarbij om bindende regionale afspraken en kaders die mede bepalend zijn voor lokale invulling.

Door de Denktank WWZ is deze analyse op hoofdpunten aangevuld. De kaderstellende rol ligt bij de gemeenteraden. Regionaal is afstemming wenselijk om strategisch en financieel schaalvoordeel te bereiken. Regionale bestuurskracht met voldoende democratische legitimatie vraagt om een transparante werkstructuur WWZ die uitgaat van een programmatische aanpak.

Aan de betrokken gemeenteraden zal bij vaststelling van het gezamenlijke programma gelegenheid worden geboden om de kaderstellende rol in te vullen. Regionaal moet voldoende oog zijn voor het lokaal benodigde maatwerk. Lokaal moet oog zijn voor het regionaal bundelen van kracht, het evenwichtig verdelen van menskracht, middelen en het uitwisselen van praktijkvoorbeelden.

(...)“Wat regionaal kan, moet en wat lokaal moet, kan” is een belangrijk uitgangspunt i.v.m. kaderstellende rol van de betrokken gemeenteraden. De bestuurlijke verantwoordelijkheid laten waar die hoort. Een stukje “eigenheid” moet bovendien voor gemeenten te herkennen zijn in het totaal. Tussen gemeenten zorgdragen voor een goed afgestemde programmering via een portefeuillehoudersoverleg Wonen Welzijn en Zorg. De gemeenteraad geeft bij de totstandkoming van het tweejaarlijks uitvoeringsprogramma de beleids- en financiële kaders aan. Het gezamenlijk uitvoeringsprogramma biedt ruimte voor gezamenlijke projecten, maar ook voor maatwerk per (groep) gemeenten. Het programma zorgt bovendien voor een evenwichtige werk- en capaciteitsverdeling tussen de deelnemende gemeenten. Onderwerpen worden opgepakt door gemeenten in wisselende samenstelling, naar gelang de lokale situatie en de lokale behoefte. Deze samenwerking zorgt voor voldoende onderlinge afstemming met de overige beleidsvelden Jeugd, Huisvesting en Welzijn. Sommige zaken lenen zich goed om regionaal op te pakken bijv. het regionaal monitoren van ontwikkelingen op het terrein van Jeugd. Lokaal liggen andere soorten afwegingen, zoals over het wel of niet vestigen van een disco. (...)”

“In de gezondheidszorg wordt van oudsher op veel terreinen regionaal samengewerkt en afgestemd. Op die terreinen wordt bewust een goede verbinding onderhouden met de lokale politiek (...)”.

“Naast de efficiencywinst die een schaalvergroting met zich meebrengt, moet terdege rekening worden gehouden met verschillende behoeften en eigenschappen van de deelnemende gemeenten (...)”.

- *Continuïteit geven aan de ambtelijke en bestuurlijke organisatie WMO:*

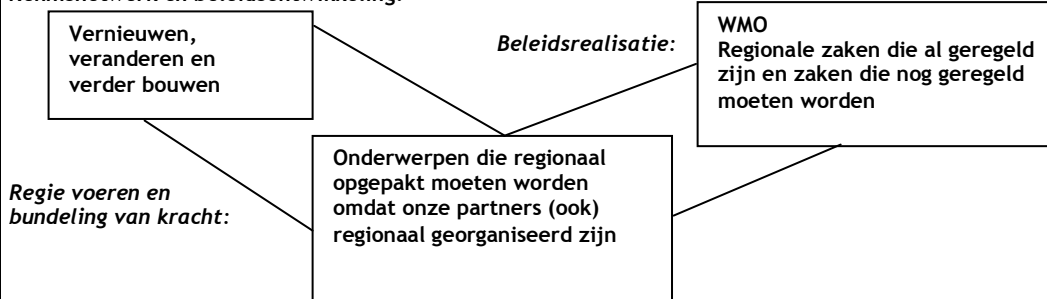
Door de Denktank WWZ wordt de analyse uit de bestuursopdracht volledig onderschreven: Een visie en een plan op welke wijze de regionale samenwerking structureel vorm krijgt moet er komen. De situatie vraagt om (borging van) een programmatische werkstructuur die de kwaliteit levert om op een goede wijze gezamenlijk regie te voeren. Hierbij dient de continuïteit bij de ondersteuning en coördinatie van de samenwerking en de ontwikkeling voor langere termijn gewaarborgd te zijn.

De regionale aanpak zal niet van tijdelijk aard kunnen zijn, mede gelet op de schaalvergroting die zich voordoet bij de instellingen. Het veld is sterk in ontwikkeling. Ontwikkeling blijft komende jaren een belangrijke samenwerkingsdimensie. Diverse onderwerpen zijn reeds regionaal georganiseerd of lenen zich bij uitstek om verder regionaal op te pakken, waarbij de afstemming tussen verschillende overige regionale werkterreinen extra kansen biedt. Een werkstructuur waarin vrijblijvendheid bij inzet van menskracht en middelen blijft gelden, zal geen meerwaarde opleveren.

“De ervaringen met de samenwerking WMO zijn uitstekend. Verbreding en verdere integratie Wonen Welzijn en Zorg is noodzakelijk. Corporaties, bewoners, gemeenten en instellingen zullen integraal en gericht op de verschillende onderdelen aan de slag moeten. Het gaat er om dat mensen niet onnodig wachten op passende voorzieningen. Gemeenten zijn samen sterker gelet op de schaalvergroting die zich voordoet bij de instellingen. (...)”

“Samengevat komen uit de analyse drie regionale samenwerkingsdimensies naar voren:

Kennisnetwerk en beleidsontwikkeling:



“(…)Het eindbeeld zou neer kunnen komen op het gezamenlijk tot stand brengen van een kenniscentrum WWZ die met heel eenvoudige hulpmiddelen ervoor zorgt dat kennis en ervaring vanuit de deelnemende gemeenten direct voor eigen gebruik kunnen worden ingezet. Daarbij zou een gezamenlijke ketenregisseur WWZ van belang zijn om de verschillende samenwerkings-, afstemmings- en onderhandelingsprocessen te begeleiden. Er is een gezamenlijke WWZ agenda van gemeenten en overige partners die jaarlijks wordt bijgesteld in een brede conferentie. Het voordeel van dit concept is dat het direct kan gaan functioneren, welke structuur men ook daarbij wenst (...)”..

- *Meer beleidsinhoudelijke aansluiting tussen de betrokken overige portefeuillehouders overleggen op de thema's Wonen Welzijn en Zorg.*

De analyse die door de Denktank WWZ is uitgevoerd leidt tot de conclusie dat voor een integrale benadering van de vraagstukken rond Wonen, Welzijn en Zorg niet volstaan kan worden met een lichte vorm van afstemming van de bestuurlijke agenda's. De bestuursopdracht liet die mogelijkheid open voor nader onderzoek.

“De volgorde Wonen, Welzijn en Zorg is niet willekeurig. Allereerst is van belang mensen onderdak te bieden, daarnaast dient (Welzijn) voldoende mogelijkheid te worden geboden om volwaardig te participeren in de samenleving. Zorg volgt daarna.(...)”

“Er is een regionale woningmarkt er wordt in regionaal verband afgestemd over de verhoudingen het aanbod in de goedkope huursector, maar dekken we daarmee het geheel overziende wat we in deze regio voor diverse doelgroepen nodig hebben? Er is nauwe bestuurlijke samenwerking met de corporaties. Die geven aan daarin van gemeenten de benodigde regie te verwachten. (...)”

Uit oogpunt van efficiency en eenheid van bestuur dient voorkomen te worden dat dezelfde onderwerpen regionaal meer keren achter elkaar op de verschillende bestuurlijke agenda's voorkomen. Het is beleidsinhoudelijk van belang te komen tot één geïntegreerde bestuurlijke afweging van vraagstukken die betrekking hebben op Wonen, Welzijn en Zorg.

De bestaande werk- en adviesstructuur kan met een klein aantal ingrepen worden omgevormd tot een multidisciplinair werkverband. De rol hierin van overige maatschappelijk betrokken regionale organisaties en de mogelijkheid tot deelname aan het WWZ netwerk zijn daarbij aandachtspunten die zich lenen voor nadere uitwerking.

Recente regionale ervaring met aanpassing van een werkstructuur op de vraag naar meer samenhang (Economie en Werk) leert dat het vaak nog enige tijd vraagt om een werkstructuur verder uit te laten kristalliseren. Eenvoudig samenvoegen van bestaand overleg leidt al snel tot onwerkbaarheden (zgn. “Poolse Landdagen”).

De integrale thema's en achterliggende vraagstukken hebben door veranderingen in het rijksbeleid en de aanverwante nieuwe wetgeving een zodanige breedte en invloed dat dit een herschikking van de regionale agenda en de bestaande werkstructuur rechtvaardigt.

- *Inhoudelijke en organisatorische meerwaarde regionale samenwerking*

De negen prestatievelden van de WMO vormen een aansprekend denkkader. Voor de meeste van deze prestatievelden is reeds sprake van regionale gezamenlijke ontwikkeling en beleidsvorming.

De meerwaarde van samenwerking is in algemene organisatorische termen als volgt aan te duiden.

Regionale samenwerking draagt bij aan:

- efficiency (geen dubbel werk, kennis delen, kwaliteit);
- eenduidigheid naar maatschappelijke organisaties en inwoners;
- bestuurlijke daadkracht.

Voorwaarde voor het bereiken van dergelijke voordelen is dat de werkstructuur goed functioneert en dat voldoende capaciteit aanwezig is waarmee gewerkt kan worden aan de voorbereiding en het benodigde draagvlak. De voorbereiding zowel lokaal als regionaal dient zorgvuldig en tijdig plaats te vinden met inbreng van voldoende kwaliteit in de advisering. Dit laatste is alleen al van belang om te voorkomen dat 'advies op advies' plaatsvindt.

De analyse van de inhoudelijke taakstellingen levert op dat vanuit organisatorisch oogpunt de grootste meerwaarde en efficiencywinst is te verwachten van een integrale WWZ benadering op gewestelijk niveau. Voorwaarde voor succes is daarbij dat voldoende bereidheid bij de deelnemende gemeenten bestaat om te investeren in een gekwalificeerde coördinatie en ondersteuning van de samenwerking.

Naast de beleidsvelden Welzijn, Volkshuisvesting en Gezondheidszorg is samenhang vast te stellen met (overige) gewestelijk te coördineren beleidsvelden, zoals Ruimtelijke Ordening, Verkeer en (Openbaar) Vervoer, Economie en Werk.

Enkele voorbeelden daarvan zijn de gezamenlijke regievoering van gemeenten in gewestelijk verband (samen met de provincie) bij de aanbesteding van openbaar vervoer, de onderlinge afstemming bij de ruimtelijke bouwopgaven en de aandacht die binnen de sector Economie en Werk momenteel uitgaat naar het aantrekken van schone werkgelegenheid in de zorg en de aanverwante commerciële activiteiten (healthcare industry) als bron van nieuwe economische bedrijvigheid.

In de compacte gewestelijke context bestaan zeer korte lijnen tussen de betrokken sectoren. Daarmee is een goed overzicht te bereiken van bestaande behoeften en/of tekorten aan voorzieningen. Dit zijn niet alleen de zorgsector of de doelgroep ouderen en hulpbehoevenden, maar vanzelfsprekend ook de doelgroep jongeren en de beroepsgroepen die wij graag willen aantrekken en aan onze regiogemeenten willen binden.

Nederland vergrijsst. In 2015 bestaat ca. tweevijfde van de Nederlandse huishoudens uit mensen van 55 jaar en ouder. In 2030 is volgens schattingen ongeveer 3.000.000 mensen 55 jaar en ouder. Deze ouderen willen zo lang mogelijk zelfstandig in de eigen leefomgeving blijven wonen. Onze regio loopt in de vergrijzing landelijk gezien voorop en zal niet de landelijke ontwikkelingen en ervaringen met dit fenomeen kunnen afwachten.

"(...) bij de vergrijzing van de regio is niet alleen nodig om het zorggerelateerde voorzieningenniveau op peil te brengen, maar moeten in of nabij deze regio ook de overige voorwaarden gerealiseerd worden zoals kwalitatief openbaar vervoer, aantrekkelijke woonruimte, voldoende menskracht en eventuele tijdige (om)scholing van onze eigen werkzoekenden en voldoende vestigingsruimte voor de healthcare industry. (...)"

Sinds de jaren '90 wordt de intramurale capaciteit van zorginstellingen afgebouwd. Zorginstellingen zijn niet langer concentratiepunten van zorg en dienstverlening. Bewoners verhuizen naar (vaak aangepaste) woningen of kleinschalige woonvoorzieningen in de wijk.

Verschillende doelgroepen- variërend van ouderen tot mensen met een functiebeperking zoals gehandicapten en cliënten uit de geestelijke gezondheidszorg- willen (zo lang mogelijk) zelfstandig wonen en zichzelf kunnen redden. Dat kan alleen als de woningvoorraad en woonomgeving, evenals het aanbod van zorg en diensten, hierop zijn ingesteld.

Het afbouwen of beperken van de groei van intramurale capaciteit in de ouderen- en gehandicapten - en geestelijke gezondheidszorg ten gunste van zelfstandig wonen met zorg aan huis, is niet mogelijk zonder voldoende geschikte woningen in een geschikte woonomgeving.

Als je kijkt naar Wonen, Welzijn en Zorg is het zinvol dit ook in een breder kader te bekijken, zoals er zijn de raakvlakken met andere Zorgwetten zoals de Wcpv en de Wet op de jeugdzorg.

De prestatievelden raken aan verscheidene wettelijke kaders die vragen om een integrale werkwijze, die het eigen prestatieveld overstijgt. Ter illustratie enkele voorbeelden.

Wettelijk kader en prestatieveld	Raakvlak andere wettelijke kaders en beleidsterreinen	Regionale gesprekspartners	Beleidsvoorbereiding/ advies	bestuurlijk	Innovatie en ontw.
Wmo, Maatschappelijke participatie voor mensen met een beperking	Wcpv, Ook verkeer en vervoer, RO	MEE, Woningcorporaties, Versa, Vivium, provincie, ...	Platform maatschappelijke zorg	Stuurgroep WMO, Wethoudersoverleg Madi	Woon-diensten zones
Wcpv Gezondheids/ Bevordering, Preventie riskant Genotmiddelengebruik	WMO, Wet op de Jeugdzorg, Ook Veiligheid, Vergunningen, onderwijs, horeca	GGD, Jellinek	Projectgroep, Platform Jeugd, ambtelijk Madi	Pfh Gez.zorg, Wethoudersoverleg Madi, Ev. Regionaal College	Integraal werken op regionaal en lokaal niveau
Wet op de Jeugdzorg, Informatie over Opvoeden en opgroeien	Wcpv, WMO	GGD, Versa, BJZ, SWH,..	Platform Jeugd, ambtelijk Madi	Pfh Gez.zorg, wethoudersoverleg Madi	Centra voor Jeugd en gezin

Naast bovenstaande ´grensoverschrijdende´ thema's heeft ook ieder wettelijk kader specifieke, eigen prestatievelden. Specifieke taken van de WMO hebben bijvoorbeeld betrekking op voorzieningen, het leveren van zorg en ondersteuning mantelzorg en vrijwilligerswerk. Voor de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) zijn dat bijvoorbeeld de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR), [het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg](#), de medische milieukunde, technische hygiënezorg, infectieziektebestrijding en bevolkingsonderzoeken. In het kader van de Wet op de Jeugdzorg zijn zaken als het ontwikkelen van de keten van signalering, toegang tot- en doorgeleiding naar een hulpaanbod en coördinatie van zorg in het gezin specifiek voor de jeugd.

Naast de eerdergenoemde regionale prestatievelden kent de WMO ook enkele duidelijke lokale prestatievelden. Het gaat hierbij om:

- Het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid (prestatieveld 1) .
- Het geven van informatie en advies (prestatieveld 3).
- Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers (prestatieveld 4).

Ook daarin zal een regionaal kennisnetwerk actief kunnen bijdragen aan uitwisseling van kennis en praktijkervaring (best practice) van binnen en van buiten de regio .

Conclusies aanvullende analyse:

De Denktank WWZ komt na de aanvullende analyse tot de volgende algemene conclusies

1. Er is behoefte aan verdere professionalisering, gezamenlijke ontwikkeling, integratie van werkvelden en aanpassing daarop van bestaande werkstructuren;
2. De bestuurlijke slagkracht wordt niet versterkt door discussie te voeren over bevoegdheden, maar door de betrokken gemeentelijke bestuursorganen (colleges en gemeenteraden) vooraf expliciet en tijdig in de gelegenheid te stellen om hun kaderstellende rol m.b.t. de inhoudelijke en financiële kaders- in te vullen op basis van een **tweejaarlijks voortschrijdend uitvoeringsprogramma dat gebaseerd is op de lokale programma's**;
3. Naast deze programmatische werkwijze is behoefte aan gezamenlijke regievoering, ontwikkeling en bundeling van kracht, mede gelet op de schaalvergroting die zich voordoet bij de instellingen;
4. Gelet op de nauwe samenhang met overige gewestelijk georganiseerde beleidsvelden gezondheidszorg, ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, volkshuisvesting alsmede de raakvlakken met de actuele thema's bij de sectoren economie en werk, ligt in de rede om aansluiting te vinden bij de centrale agendavorming in gewestelijk verband, in de vorm van een adviserend portefeuillehoudersoverleg WWZ, gevormd vanuit het MaDi en de RVC;
5. Naast de bestuurlijke vormgeving dient voldoende belang te worden toegekend aan een goed ontwerp van de onderliggende ambtelijke advies- en werkstructuur;
6. De werkstructuur moet de gelegenheid bieden om met behulp van de vakberaden voldoende uitwisseling en ontwikkeling te behouden op specialistische terreinen;

2.2 Gewenste en ongewenste ontwikkelingen in de vormgeving

Als algemeen ongewenste ontwikkeling en als afbreukrisico wordt aangemerkt dat we vast komen te zitten in een regionale taken en bevoegdheden discussie. Het is niet aan te bevelen deze discussie in aanleg te voeren, anders dan met elkaar vast te stellen dat de taken en bevoegdheden blijven waar deze momenteel liggen.

De nieuwe werkvorm zou er vooral toe moeten bijdragen dat wordt ingezet op lokale draagvlak ontwikkeling en het regionaal ontwikkelen van aansprekende samenwerkingsprogramma's, met keuzemogelijkheden voor lokaal maatwerk en met handreikingen om zo goed mogelijk op de lokale vraag die leeft binnen de eigen gemeente in te spelen.

Te denken valt tevens aan het gezamenlijke organiseren van raadsbijeenkomsten om te spreken over de vele inhoudelijke thema's die ons als gemeenten binden, mede ter voorbereiding op inhoud en de behandeling van het gezamenlijke uitvoeringsprogramma.

(...)De verantwoording ligt dan waar deze hoort " bij de raad. (...)"

"De diverse actiepunten moeten nog verder worden gedefinieerd en uitgewerkt tot regionale en/of lokale projecten en activiteiten. De goede ervaringen die er zijn met de WMO samenwerking in dit stadium als katalysator benutten om in bredere WWZ samenwerking verder te komen. (...)"

2.3 Relevante beleidsthema's op verschillende bestuurlijke agenda's

Vanuit een integrale WWZ benadering komen in aanmerking alle agendapunten van het wethoudersoverleg MaDi en alle agendapunten van de huidige stuurgroep WMO.

Op de agenda van de *Regionale Volkshuisvestings Commissie (RVC)* staan onder meer de agendapunten die betrekking hebben op de woonruimteverdeling, stedelijke vernieuwing (ISV) programma's en de kwaliteitskeur voor woningen. De RVC heeft naast dit type onderwerpen ook op de agenda staan de hardere doelstellingen en woningbouwopgaven voor komende decennia, waarbij een nauwe relatie bestaat met de ruimtelijke ontwikkeling van de regio als geheel.

Het convenant woonruimteverdeling:

Op terrein van de woonruimteverdeling en -toewijzing gelden regionale convenantafspraken tussen de gemeenten en de corporaties. Daarin worden door gemeenten via de RVC en worden door de corporaties via het directeurenoverleg afspraken gemaakt over de wijze waarop huurwoningen worden verdeeld over de diverse doelgroepen. Er zijn via het convenant -anders dan de suggestie die soms wordt gewekt - géén beslissingsbevoegdheden overgedragen. Er gelden gedetailleerde bestuurlijk bindende afspraken over de percentages toewijzing per doelgroep (uit te voeren door de corporaties) en over de procedure bij afwijking van deze spelregels.

De agenda van het *portefeuillehoudersoverleg Gezondheidszorg* omvat de volgende hoofdonderwerpen:

- Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (i.h.k.v. Veiligheidsregio)
- Regionale Ambulance Voorziening
- Epidemiologie
- Gezondheidsbevordering
- Infectieziekten
- Bevolkingsonderzoek
- Medische Milieukunde
- Gezondheidsbeleid regionaal en lokaal
- Jeugdgezondheidszorg (Voor het maatwerkgedeelte met *)
- WMO prestatieveld 7 Maatschappelijke opvang *)
- WMO prestatieveld 8 Openbare geestelijke gezondheidszorg Wcpv*)
 - Vangnet en Advies*)
 - ASHG (Steunpunt huiselijk geweld*)
- WMO Prestatieveld 9 Verslavingszorg *)

De met sterretje *) aangegeven onderwerpen lenen zich voor een geïntegreerde aanpak WWZ.

Allereerst zijn dat de WMO onderwerpen die in de huidige situatie in de combinatie van portefeuillehoudersoverleg Gezondheidszorg en het MaDi overleg worden behandeld. Daarnaast zijn er raakvlakken met Jeugdzorg en de onderwerpen die vallen onder de noemer maatschappelijke opvang, zoals verslavingszorg, dak- en thuislozenzorg, vrouwenopvang, openbare geestelijke gezondheidszorg.

2.4 Meerwaarde van één integrale WWZ agenda

Uit het voorgaande paragraaf blijkt dat er een nauwe relatie is tussen de agenda's RVC, Madi, Stuurgroep WMO en het portefeuillehoudersoverleg GHZ.

Er is vanuit de integrale benadering WWZ een inhoudelijk belang om de huidige agenda's van RVC, MaDi en Stuurgroep WMO ineen te schuiven en de WMO onderwerpen van de agenda van het portefeuillehoudersoverleg GHZ hieraan toe te voegen. De huidige agendapunten zoals het maatwerkgedeelte Jeugd Gezondheids Zorg (JGZ), Vangnet en Advies en het Steunpunt Huiselijk Geweld (ASHG) sluiten hier goed op aan.

Een integrale bestuurlijke agenda WWZ zou er na samenvoeging van de verspreid geagendeerde punten als volgt uitzien:

- Woonruimteverdeling (o.a. convenant woonruimteverdeling)
- Prestatievelden WMO:
 - 2 preventieve voorzieningen jongeren/opvoedingsproblemen
 - 5 Maatschappelijke participatie mensen met een beperking
 - 6 Voorzieningen
 - 7. Maatschappelijke opvang
 - 8. Openbare geestelijke gezondheidszorg Wcpv
 - Vangnet en Advies
 - ASHG
 - 9. Verslavingszorg

Jeugdzorg waaronder jeugdgezondheidszorg blijft onderdeel van de agenda van het portefeuillehoudersoverleg GHZ

Het platform Jeugd en het platform Maatschappelijke Zorg adviseren het portefeuillehoudersoverleg WWZ en het portefeuillehoudersoverleg GHZ met betrekking tot de WMO prestatievelden (2,7,8 en 9) preventieve voorzieningen jongeren/opvoedingsproblemen (2), maatschappelijke opvang (7) openbare geestelijke gezondheidszorg (8) en Verslavingszorg (9).

Bij de regionale afstemming van de in feitelijke uitvoering primair lokale prestatievelden 3 en 4 mag meerwaarde van de regionale afstemming worden verwacht bij algemene vormen van voorlichting en bij onderlinge ervaring en kennisuitwisseling. Een koppeling van het eigen kennisnetwerk met de overige kennisnetwerken WWZ is efficiënt.

Een belangrijke meerwaarde van een samenhangende bestuurlijke WWZ agenda is de mogelijkheid die dit biedt tot multidisciplinaire afstemming bij de verdeling van woonruimte, de organisatie en spreiding van maatschappelijke opvang en zorg.

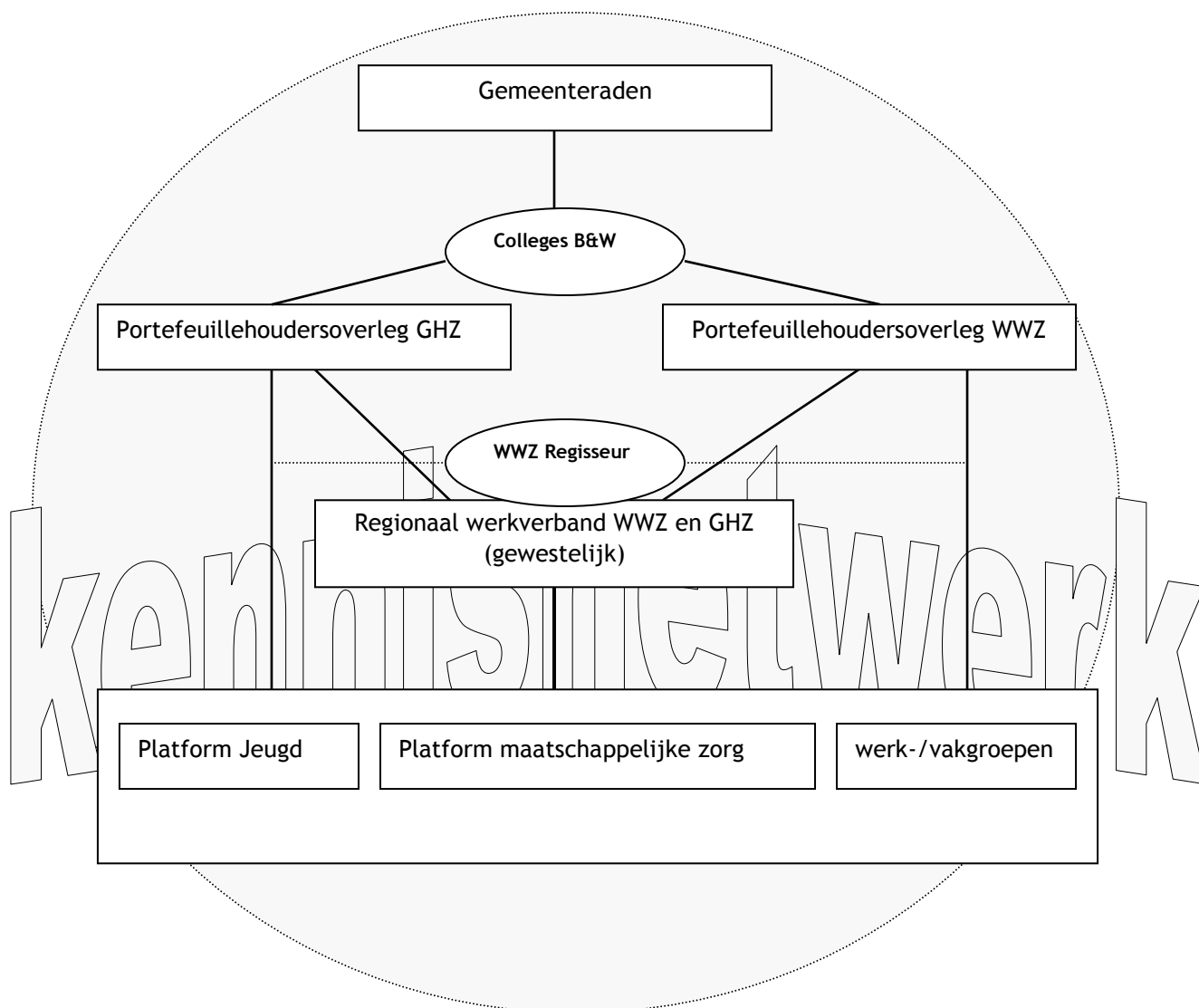
Valkuil

(...) "Het gaat om een heel omvangrijke WWZ agenda, waarvoor veel en divers voorwerk nodig is. Bovendien kan het voorkomen dat er voor een adequate behandeling meerdere (vak)portefeuillehouders nodig zijn. Er kunnen onderwerpen worden behandeld die weliswaar samenhang hebben maar toch inhoudelijk en bestuurlijk zo zwaar van karakter zijn dat de besluitvorming hierdoor moeilijker wordt. Aanbeveling is dat colleges afspreken in dergelijke gevallen één coördinerend portefeuillehouder voor WWZ aan te wijzen om de zaken af te laten handelen (...)"

De verwachte meerwaarde neemt snel af als een breed WWZ overleg leidt tot extra lagen of tot een omvang die de menselijke maat overstijgt. De volgorde en vormgeving van de agenda, de inrichting en de indeling van het bestuurlijk overleg en het onderliggende vakberaad alsmede de voorbereiding van deze vergaderingen zullen in de uitwerking en realisatie nauw luisteren.

2.5 Ontwikkeling van een bestuurlijke model voor de WWZ met een samenhangende onderliggende werkstructuur;

De Denktank WWZ is gelet op de uitkomsten van analyse gekomen tot de volgende schets voor het bestuurlijke model WWZ in Gooi en Vechtstreek en de globale onderliggende werkstructuur samengebracht in het werkverband WWZ en GHZ.



Raden en colleges

De raden en colleges zijn in dit schema nadrukkelijk in beeld gebracht gelet op de invulling van de kaders en de personele en materiële voorwaarden voor de realisatie van de lokale en de gezamenlijke taakstelling.

Portefeuillehoudersoverleggen

De wethouders RVC, MaDi vormen gezamenlijk het nieuwe portefeuillehoudersoverleg WWZ. De RVC, het wethoudersoverleg Madi en de stuurgroep WMO worden daarbij opgeheven als afzonderlijke bestuurlijke gremia. Het portefeuillehoudersoverleg GHZ blijft binnen deze structuur nadrukkelijk in beeld om aan te geven dat er raakvlakken tussen de agenda's blijven bestaan. Voor de zuivere WWZ agendapunten neemt optisch "de bestuurlijke drukte" af.

Voor de cliëntenparticipatie WMO worden op lokaal niveau voorzieningen getroffen.

Het portefeuillehoudersoverleg WWZ is adviserend richting colleges en is coördinerend bij de regionale WWZ beleidsontwikkeling en de programmering.

Regionaal bestuurlijk juridische binding ontstaat op verschillende manieren;

- Door afspraken in verslagen of voorstellen van dit portefeuillehoudersoverleg als bestuurlijk bindend vast te leggen (principe van bestuurlijke vertegenwoordiging);
- Door, gehoord de standpunten van colleges en/of de raden, vastleggen van formele besluiten over voorstellen, nota's programma's en budgetten (regionaal bindende meerderheidsbesluiten);

Gewestelijk wordt binnen de portefeuillehoudersoverleggen uitgegaan van het principe van zelfbinding, waarbij eenstemmigheid wordt nagestreefd, maar waarbij incidenteel een expliciet voorbehoud door een of meer gemeenten kan worden gemaakt.

Het type voorstel of programma is bepalend voor de bijbehorende vaststellingsprocedure. Uitgangspunt is dat voorstellen en programma's toereikende democratische legitimatie genieten en althans te herleiden zijn op bevoegdheden die op deze wijze zijn verkregen.

Als er derden of maatschappelijke organisaties bij de afspraken of spelregels moeten worden betrokken kan dit bindend plaatsvinden in de vorm van een bestuurlijk convenant of een civielrechtelijke overeenkomst. Zo treden volgens het convenant woonruimteverdeling, de corporaties en de gemeenten met elkaar in overleg over de wijze waarop met de vastgelegde spelregels in de praktijk wordt omgegaan.

Werkverband WWZ

Voor de onderliggende werk en adviestructuur wordt voorzien in het gewestelijk werkverband WWZ. Hiervan is nadrukkelijk niet de bedoeling om een extra ambtelijke coördinatielaag in te voegen. Het werkverband zal o.a. het bestaande ambtelijke MaDi gaan omvatten, dat daarmee wordt opgeheven. Het werkverband zal aangevuld worden met overige vakdisciplines. In een nadere uitwerking van de onderliggende werkstructuur zal de definitieve samenstelling van dit werkverband WWZ zorgvuldig worden afgewogen.

Platform Jeugd en Platform Maatschappelijke Zorg

Het Platform Jeugd en het Platform Maatschappelijke Zorg zijn in dit schema opgenomen als adviserend aan de betrokken portefeuillehoudersoverleggen.

Overige ambtelijke vakberaden en werkgroepen

Het voert in dit stadium te ver om de koppeling met de bestaande ambtelijke vakberaden en werkgroepen in detail uit te werken. Dit zal na het bereiken van instemming over de hoofdstructuur in de loop van 2007 in goede afstemming met betrokken vakberaden nader uitwerking krijgen.

Bereiken van overzicht en inhoudelijke samenhang

Van het werkverband WWZ wordt verwacht een helicopterview te ontwikkelen van de ontwikkelingen op de relevante werkerreinen. Overzicht is van belang om tijdig de samenhang tussen activiteiten op diverse specialistische werkerreinen in beeld te krijgen. Het multidisciplinaire werkverband zorgt ervoor dat het tweejaarlijkse WWZ uitvoeringsprogramma tot stand gebracht en uitgevoerd wordt. In nauw contact met maatschappelijke organisaties en regionale instellingen worden hun bijdragen aan het uitvoeringsprogramma in beeld gebracht.

Kennisnetwerk

Het werkverband WWZ houdt een virtueel kennisnetwerk in stand. De gedachten gaan hierbij op dit moment uit naar een daarvoor nog te ontwikkelen website. Dit is een punt van nader uitwerking, wellicht zijn betere oplossingen denkbaar. De oplossing zal moeten leiden tot het efficiënt en effectief ontsluiten van de lokaal en (boven)regionaal beschikbare ervaring en kennis.

WWZ regisseur; de katalysator in de samenwerking

De analyse geeft aan dat - naast een beperkte herschikking van de structuur - het noodzakelijk is om de personele inzet en de kwaliteit in de samenwerking te borgen. Zonder verdere professionalisering, ziet de Denktank WWZ deze structuur op zichzelf niet tot de gewenste samenhang en meerwaarde leiden. Er zal door gemeenten voorzien moeten worden in toereikende middelen en voldoende personele capaciteit en kwaliteit.

De professionele inzet betreft zowel de coördinatie van de samenwerking als de inzet voor de activiteiten. Deelnemende gemeenten zullen de benodigde financiële middelen moeten vrijmaken

voor de coördinatie en de realisatie van het samenwerkingsprogramma met een gekwalificeerde inzet van menskracht.

De coördinatie tussen de verschillende samenwerkingswerkvelden vormt een aandachtspunt op zichzelf. De ervaring leert dat een samenwerkingstructuur niet of onvoldoende is geborgd als de coördinatiefunctie ontbreekt.

De Denktank heeft om die reden in de schets een zogenoemde WWZ regisseur geprojecteerd. Deze WWZ regisseur is de verbindende schakel in de samenwerking en zal de rol van voorzitter of trekker van het werkverband WWZ invullen en op dit integrale onderdeel van beleid als eerste adviseur van het portefeuillehoudersoverleg WWZ fungeren. [De functie van WWZ regisseur is te typeren als de katalysator in de samenwerking.](#)

2.6 Organisatorische voorwaarden (lokaal en regionaal) om de werkvorm WWZ transparant, efficiënt en effectief te laten functioneren;

In de vorige paragrafen is een scala aan organisatorische voorwaarden terloops aan de orde gesteld. In deze paragraaf worden deze voorwaarden onder elkaar gezet:

- voldoende legitimatie door betrokken gemeenteraden en colleges;
- een professionele programmatische werkwijze en financiering;
- borging structurele en gekwalificeerde inzet van menskracht en/of middelen;
- voorkomen van advies op advies en dubbel werk;
- transparante bestuurlijke structuur en regievoering;
- gecoördineerde ambtelijke werkstructuur met benodigde specialisme;
- gekwalificeerde personele inzet voor de coördinatie in de samenwerking WWZ;
- voldoende ruimte voor lokaal maatwerk;

Iedere voorwaarde zal nog om een nadere concretisering en uitwerking vragen. De Denktank WWZ volstaat er mee om in dit stadium de nog nader uit te werken zaken te benoemen.

Nader uitwerking zal in willekeurige volgorde moeten worden gegeven aan :

1. organisatorische inpassing en beschrijving van de functie van een WWZ regisseur;
2. de reglementering van de structuur WWZ ;
3. de concrete regionale taakstellingen en doelstellingen van de WWZ structuur;
4. de financieringsstructuur van de WWZ samenwerking;
5. het gezamenlijke WWZ programma 2008 2009
6. de afspraken over de onderlinge verdeling van menskracht en middelen;

[De totale investeringen die zijn verbonden aan een programmatische professionele werkwijze kunnen pas in beeld gebracht worden nadat daartoe een gezamenlijk programma is ontwikkeld. Eerst ten tijde van de ontwikkeling van een gezamenlijk uitvoeringsprogramma zullen overige verdeelvraagstukken rond de inzet menskracht en middelen uitgewerkt en vastgelegd kunnen worden.](#)

Een investering in de opzet en de coördinatie gaat hieraan nadrukkelijk vooraf. Deze investering blijkt niet alleen hard nodig om de samenwerking in beweging te houden maar ook om deze inhoudelijk te versterken. De personele invulling van de coördinatiefunctie biedt de lokale adviseurs, die momenteel met teveel organisatorische zaken in de regionale samenwerking worden belast, de gelegenheid om de inzet te richten op de noodzakelijke inhoudelijke verdieping.

De all-in investering voor een coördinatiefunctie omvat ca. € 0,53 per inwoner voor een WWZ regisseur van 36 uur per week (max. schaal 12) voorzien van 20 uur per week (max. schaal 8) aan managementondersteuning. Gelet op het omvangrijke aantal spelers in dit veld en de complexiteit van het beleidsveld alsmede de complexe planning en programmering, zal deze functionaris en het werkverband WWZ een stevige ondersteuning moeten hebben om het overzicht te kunnen behouden en niet alsnog onder te sneeuwen in logistieke en organisatorische zaken.

2.7 Uitwerking bestuurlijk juridische vormgeving regionaal werkverband WWZ;

De Denktank WWZ hanteert als uitgangspunt voor de juridische vormgeving, dat met zo beperkt mogelijk ingrepen snel aan de slag kan worden gegaan. Voor de bestuurlijk juridische vormgeving is de meest eenvoudige aanpak om direct aansluiting te vinden bij de bestaande gewestelijke structuur. De meest gereede aanpak is daarvoor dat de gewestgemeenten door tussenkomst van de betrokken portefeuillehouders en gehoord het eigen college en de gemeenteraad - het gewestbestuur verzoeken om de bestaande gewestelijke coördinatietaken Volkshuisvesting en Gezondheidszorg te verbreden naar de aanverwante als regionaal aangeduide prestatievelden van de WMO.

Voor de beide beleidsvelden gaat het feitelijk om een beperkte verbreding. Bij een eerstvolgende herziening van het geweststatuut kan met een verwijzing naar de alsdan bestaande praktijk worden volstaan. Een fundamentele aanpassing van de coördinatietaken in het geweststatuut wordt in dit stadium niet voorzien. Uitgaande van integrale gewestelijke benadering en het behoud van de bestuurlijke eenheid in opereren, vallen daarmee zwaardere alternatieven af zoals een convenant of een afzonderlijke gemeenschappelijke regeling.

2.8 Procedure tot vaststelling en betrokken advies- en bestuursorganen.

De 'Denktank WWZ' heeft als opdracht meegekregen om via enkele logische aaneensluitende fasen te komen tot een keuzevoorstel over de denkbare scenario's en een eindvoorstel over de definitieve structuur.

De Denktank is in dit stadium tot de conclusie gekomen dat er slechts één variant op redelijk eenvoudige wijze is in te voeren. De aanbevolen variant is de meest logische vervolgstap in de huidige ontwikkelingen; de rode draad zoals deze uit de analyse naar voren komt. Ingeschat wordt dat dit eenvoudige samenwerkingsmodel op een breed draagvlak mag rekenen.

Een belangrijk voordeel is bovendien dat deze werkvorm snel kan worden ingevoerd, omdat wordt aangehaakt op een bestaande structuur en een organisatie met de vereiste logistiek. Het advies leidt tot verbreding van bestaande maar niet tot fundamentele wijziging in gewestelijke coördinatietaken of bevoegdheden.

Advies over de procedure:

22 februari 2007 Behandeling advies van Denktank in het dagelijks bestuur van het gewest.

Fase van advisering over het conceptadvies (tot 22 maart 2007):

- **Bespreking advies van de Denktank WWZ in een gecombineerd overleg RVC/MaDi/GHZ.**

De RVC, pfo GHZ en Madi nemen het voorliggende advies van de denktank al of niet gewijzigd over. Het advies wordt vervolgens uitgewerkt tot een ontwerpvoorstel aan het gewestbestuur.

Fase van besluitvorming (tot 28 juni 2007) *)

- **Deze fase wordt afgesloten met bestuurlijk besluitvorming.**

Op basis van het voorliggende advies wordt na 22 maart een ontwerpvoorstel aan het gewestbestuur in procedure gebracht ter advisering en met het verzoek aan gemeenten tot:

-Instemming met het ontwerpvoorstel aan het gewestbestuur door de betrokken colleges en raden;

**) In verband met de mogelijke procedure tot een gewestelijke begrotingswijziging moet rekening gehouden worden met de 6 weken procedure instemming met verhoging gemeentelijk bijdrage door de gemeenteraden.*

28 juni 2007 Algemeen bestuur van het gewest (t.t.v. de begrotingsbehandeling 2008).

Hoofdstuk 3 Toetsing aan de uitgangspunten van de bestuuropdracht

3.1 Verantwoording

In de bestuursopdracht werden aan de Denktank de volgende aandachtspunten meegegeven:

In de gewenste situatie:

- *is vastgesteld welke onderdelen van de prestatievelden WMO op lokaal niveau en op regioniveau in een gemeenschappelijke regeling ontwikkeld en uitgevoerd worden;*
- *is duidelijk op welke integrale werkwijze voor Wonen, Welzijn en Zorg voldoende bestuurlijke slagkracht gerealiseerd is;*
- *is een nieuwe organisatorische opzet en een hieraan gekoppelde financiële verantwoordelijkheid tot structurele instandhouding regionaal vastgesteld.*

Enkele mogelijke scenario's zijn:

- 1. niets doen; wethouderoverleg MaDi blijft adviserend;*
- 2. wethouderoverleg MaDi wordt portefeuillehoudersoverleg WWZ (incl. WMO) en daarmee besluitvormend;*
- 3. wethouderoverleg MaDi + (een gecombineerd deel van de) RVC wordt portefeuillehoudersoverleg WWZ (incl. WMO) en daarmee besluitvormend;*
- 4. wethouderoverleg MaDi + (een gecombineerd deel van de) RVC + (gecombineerd deel van het) portefeuillehoudersoverleg Gezondheidszorg wordt portefeuillehoudersoverleg WWZ (incl. WMO) en daarmee besluitvormend;*

Het is te verwachten dat het eerste scenario niet bijdraagt aan het oplossen van het gesignaleerde probleem. Wellicht kan in scenario 1 wel onderzocht worden of de beleidsvorming kan worden gestroomlijnd door bijv. het versterken van de afstemming met andere sectoren op het strategische beleidsvoorbereidende niveau of door versterking van de afstemming van de agenda's door de betrokken voorzitters en secretarissen.

De scenario's 2, 3 en 4 vragen een nadere verkenning om te komen tot de gewenste situatie. Daarbij wordt expliciet de onderzoeksvraag neergelegd om een nadere uitwerking van de bijbehorende taken en bevoegdheden mee te nemen.

Hoewel de Denktank niet alle varianten afzonderlijk heeft behandeld is, op basis van de analyse en concretisering van de behoefte aan afstemming, een duidelijke rode draad gevonden voor de vorm waarin het toekomstige bestuurlijke overleg het beste kan plaatsvinden.

Feitelijk omvat het advies van de Denktank de in de bestuursopdracht weergegeven variant 3.

Het begrip “besluitvormend” wordt in het advies van de Denktank nadrukkelijk genuanceerd. Er zullen geen taken en/of bevoegdheden overgaan. De Denktank gaat bij de gekozen werkvorm uit van professioneel verkrijgen van draagvlak en democratische legitimatie. Gemeenteraden zullen de gelegenheid moeten krijgen om hun kaderstellende rol invulling te geven. Op basis van de lokale programma's zal een [tweejaarlijks uitvoeringsprogramma tot stand gebracht met](#) een regelmatige terugkoppeling naar de gemeenteraden. In het advies wordt onderkend dat de prestatievelden WWZ nog sterk in ontwikkeling zijn. De nieuwe structuur biedt een stevige basis voor gezamenlijke ontwikkeling, afstemming en uitwisseling van kennis en ervaring.

Uiteraard zal hierbij gewaakt moeten blijven voor behoud van de nodige efficiency en bestuurlijke daadkracht. Een structuur op zichzelf voorziet daarin niet. Dit bracht de Denktank in de gedachteontwikkeling op het spoor van een zogenoemde WWZ regisseur die optreedt als verbindende schakel en als katalysator in de samenwerking.

Van expliciete regionale bestuurlijke binding zal sprake zijn op die onderdelen die daarvoor door betrokken gemeentebesturen zelf worden aangewezen (principe van zelfbinding). Een voorbeeld van deze manier van werken is het regionale convenant woonruimteverdeling, waarin nauwkeurig een aantal zaken (met de corporaties en gemeenten) regionaal is vastgelegd als bestuurlijk en onderling partijen bindend kader. Een regionaal programma WWZ zou dezelfde bindende kaders kunnen gaan bevatten mits deze zijn bekrachtigd door de betrokken achterban.

3.2 Randvoorwaarden:

Tenslotte is nagegaan of de uitwerking voldoet aan alle vooraf gestelde randvoorwaarden:

Bij het realiseren van de gewenste situatie zijn de volgende randvoorwaarden van belang:

- *De nieuwe situatie geeft duidelijkheid over de vraag op welke aandachtsvelden van Wonen in de RVC om intensiever afstemming wordt gevraagd en voor welke aandachtsvelden dit niet noodzakelijk of wenselijk zal zijn.*

In de RVC agenda betreft het de woonruimteverdeling en kwalitatieve inrichting van woningen. Effect van de WWZ integratie zal niet zijn dat de “harde” onderdelen, zoals de regionale bouwopgaven niet meer aan de orde komen of dat zorg dominant wordt in de sfeer van woningtoewijzing. Een goede voorbereiding en een evenwichtige opbouw van de agenda zal dit kunnen voorkomen.

- *De nieuwe situatie doet recht aan de complexiteit en de daartoe specifieke vereiste aandacht, die het beleidsterrein preventie jeugdzorg vraagt.*

De nieuwe werkstructuur biedt goede mogelijkheid tot het ontsluiten van ervaring en kennis met de koppelingen die wordt gelegd met specialistische platforms zoals Jeugd en Maatschappelijke zorg. Het regionaal werkverband WWZ, de WWZ regisseur en het kennisnetwerk zijn hierin de verbindende factoren.

- *De nieuwe situatie biedt waarborgen voor een goede afstemming en bundeling van afspraken tussen gemeenten en betrokken maatschappelijke organisaties zoals de woningcorporaties, de zorg en welzijnsinstellingen en de zorgverzekeraars c.a.*

Het instellen van een portefeuillehoudersoverleg WWZ, van een werkverband WWZ en de aanstelling van een WWZ regisseur bieden de gewenste waarborgen voor afstemming en bundeling van afspraken tussen gemeenten en ander maatschappelijke organisaties. De werkvorm waarin die afspraken tot stand komen (aanbesteding, participatie, etc.) zullen per onderwerp verschillen. Het tweejaarlijkse programma WWZ zal hierin de gewenste transparantie opleveren.

- *De nieuwe situatie heeft voldoende draagvlak bij de betrokken gewestgemeenten om succesvol ingevoerd te kunnen worden.*

Voor de Denktank is met name de eenvoud en de snelheid waarmee deze werkvorm kan worden ingevoerd een belangrijk winstpunt. Er zijn in dit model geen bevoegdheidsvraagstukken aan de orde. Het specialisme dat in diverse bestaande gremia is ontwikkeld blijft behouden. De investering die noodzakelijk is blijft beperkt door een naadloze aansluiting op de reeds bestaande gewestelijke samenwerking en logistiek.

Bijlage

Prestatieveld WMO	bevat o.a.	Regionale component?	Wet na 1 januari 2007
1. Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten	Algemene voorzieningen, de 'civil society', maatschappelijke verbanden van burgers, opbouwwerk, diversiteitsbeleid, accommodaties ten behoeve van sport, jeugdthons, dorpshuizen, club- en buurthuizen	Uitvoering is eigenlijk geheel lokale aangelegenheid	Wmo
2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden	Signaleren jeugdigen met verhoogd risico (ontwikkelingsachterstand, schooluitval, criminaliteit), toegang tot het hulpaanbod (VVE, onderwijsachterstand, Halt), opvoedingsondersteuning, coördinatie van zorg	Uitvoering is regionale aangelegenheid (GGD, RBL, maatschappelijk werk) -> platform jeugd en pho gezondheidszorg (beleidsterrein en doelgroep lopen door elkaar!)	Wmo Wet op de Jeugdzorg Wcpv leerplicht
3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning	Voorlichtingsloketten; individuele adviesfuncties, vraagverheldering, cliëntondersteuning	Regionale afstemming, maar met nadruk lokale uitvoering	Wmo
4. Het ondersteunen van mantelzorgers daar onder begrepen steun bij het vinden van adequate oplossingen indien zij hun taken tijdelijk niet kunnen waarmaken, alsmede het ondersteunen van vrijwilligers	Ondersteuning mantelzorg; vrijwilligerswerk, lotgenoten contacten, maatschappelijk initiatief (ook voor kwetsbare medeburgers)	Regionale afstemming, met nadruk lokale uitvoering: platform maatschappelijke zorg -> advisering Madi	Wmo
5. Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem	Algemene maatregelen: toegankelijkheid woonomgeving, openbare ruimten, activiteiten met sociaal, sportief of creatief karakter voor specifieke doelgroepen, stimuleren aanpasbaar bouwen, toegankelijkheid openbaar vervoer	Regionale beleidsvorming en uitvoering: platform maatschappelijke zorg -> advisering Madi	Wmo
6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer	Individuele voorzieningen: huishoudelijke verzorging, rolstoelen, scootmobielen, woonvoorzieningen, regie ondersteuning, vervoersvoorzieningen, begeleiding bij zelfstandig wonen, maatschappelijk werk Voor een aantal voorzieningen (b.v. rolstoelen en huishoudelijke zorg) in dit prestatieveld heeft de gemeente een zorgplicht.	Individuele verstrekkingen zijn regionaal -> ambtelijke advisering door ROVG, relatie RVC? -> advisering MaDi	Wmo
7. Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd	Maatschappelijke opvang Vrouwenopvang Tijdelijke dag- en nachtopvang bij crisis en huiselijk geweld	Regionale beleidsvorming en uitvoering: platform maatschappelijke zorg -> advisering Madi	Wmo
8. Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen	Het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg, het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg.	Regionale beleidsvorming en uitvoering: platform maatschappelijke zorg -> advisering Madi	Wmo Wet OGGZ
9. Bieden ambulante verslavingszorg	Ambulante hulpverlening, preventie, overlastbestrijding	Regionale beleidsvorming en uitvoering: platform maatschappelijke zorg -> advisering Madi	Wmo